

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Barbory Vránové „Vyjednávání legality a legitimacy psychedelických látek a praktik v České republice – případová studie České psychedelické společnosti“. Praha, Fakulta humanitních studií UK 2024, 41 s.

Bakalářská práce Barbory Vránové se zabývá problematikou vyjednávání legality a legitimacy psychedelických látek a praktik v České republice, konkrétně se zaměřením na Českou psychedelickou společnost (CZEPS). Autorka k práci přistupovala s osobním zaujetím, což je na výsledku patrné. Celkově je práce systematicky strukturována do podoby empirické studie, nepostrádá žádné z formálních náležitostí a podává smysluplný výklad zkoumané problematiky. Autorka jí prokázala, že je schopná samostatně provést empirický výzkum a na jeho základě formulovat závěry podložené daty. Bohužel ale práce také vykazuje řadu nedostatků, kterým by bylo možné snadno předejít, pokud bych ji jako vedoucí viděl ještě před jejím odevzdáním.

První z těchto nedostatků lze charakterizovat Geertzovým výrokem (2000:33) „Antropologové nezkoumají vesnice [CZEPS], zkoumají ve vesnicích [legitimizační praktiky]“. Práce tak namísto, aby zkoumala legitimizaci (tj. problém), zkoumá organizaci (tj. terén). To se projevuje v teoretické i empirické části, v níž důsledně nerozlišuje mezi legitimitou psychedelik a CZEPSu - viz např. s. 31 „CZEPS je transparentní i ve svých výdajích, a tudíž v tom, jak zachází z [sic!] penězi dárců.“ CZEPS samozřejmě může svou legitimitu užívat jako strategii pro legitimizaci psychedelik, ale nejedná se o to samé! Podobně např. na s. 32 autorka píše: „CZEPS svou legitimitu také čerpá z finanční udržitelnosti...“, přičemž odkazuje na paralelu s CAM. Nezohledňuje ale přitom fakt, že CAM jsou praktiky, kdežto CZEPS je organizací. V důsledku toho se potom práce částečně mýjí s vytyčeným cílem zkoumat vyjednávání legitimacy psychedelických látek a praktik.

Další z nedostatků se týkají teoretického ukotvení práce (s. 9-17). Autorka sice představuje podoby legitimacy (pragmatickou, morální, procedurální) a některé legitimizační strategie (podle Andrews a Wright, Bicho et al., Corbin), stejně jako různé diskurzy, které se s psychedeliky pojí. Činí tak ovšem primárně na rovině jejich pouhého výčtu. Práce nenabízí diskusi jejich vzájemného vztahu ani provázanosti, např. s jakým typem legitimacy jednotlivé diskurzy pracují či jak se od sebe konceptuálně liší legitimizační strategie, které uvádějí jednotliví autoři. To považuji za velkou škodu, jelikož by to autorce následně umožnilo uvažovat o dění ve zkoumaném terénu mnohem komplexněji a zároveň se vyhnout výše zmiňovanému konceptuálnímu rozmlžení. V práci také absentuje konceptualizace legality a zejména jejího vztahu k legitimitě. Podkapitulu „Současná politika a diskurz ohledně psychedelických látek“ (s. 14-17) by bylo vhodné rozšířit o stručné představení českého právního rámce a stávající drogové politiky, aby bylo jasné, v jakém kontextu dochází k vyjednávání aktérů.

Nedostatky se práci nevyhnuly ani po stránce metodologické, zejména v podobě různých inkonsistencí. Práce se vymezuje jako případová studie, aniž by však vyjasnila, jak tento výzkumný design pojímá. Minimálně by měla ujasnit, zda se hlásí spíše k pojetí případové studie dle Yina nebo dle Stakea. Na některých místech deklaruje diskurzivní analýzu (s. 7 a 11), na jiných analýzu tematickou (s. 18). Samostatným problémem je pak otázka vzorku a rozsahu samotného výzkumu. Jak autorka transparentně zmiňuje a explicitně reflektuje jako limitující (s. 20), výchozí data sestávala ze tří polostrukturovaných rozhovorů, terénních poznámek ze dvou veřejně přístupných událostí a analýzy části veřejně dostupných dokumentů, zejména obsahu webové stránky. Vyvstává tak otázka, nakolik vzorek skutečně reprezentuje problém a nakolik jsou tak závěry práce validní. Tento problém ještě umocňuje fakt, že autorka informátory pseudonymizuje, aby utajila jejich

identitu (s. 20), ovšem zároveň je nijak necharakterizuje. Není tedy jasné, v jakém ohledu reprezentují jejich výpovědi CZEPS. Je samozřejmě chvályhodné, že se autorka snaží zajistit bezpečí svých informátorů, nicméně v tomto případě by bylo vhodné uvažovat o vyjednání uvedení jejich identity.

Podoba empirické části (s. 20-35) je potom poplatná výše zmíněným nedostatkům. Nicméně je třeba ocenit, že se autorce daří více méně pokrýt zkoumané téma, data se snaží interpretovat s ohledem na představená teoretická východiska a v závěru (s. 36-37) dává explicitní odpověď na výzkumné otázky. Nebýt výše zmíněných problémů, mohla být empirická část zajímavým počinem ve zkoumání problematiky legitimizace psychedelik.

Po formální stránce práce také není bez nedostatků a zasloužila by si minimálně ještě jednu korekturu – již v samotném názvu práce nalezneme hned dva překlepy: „legitmity“ (sic!) a „psychdelických“ (sic!). Pochybení se nevyhnula ani poznámkovému aparátu. Bibliografie sice obsahuje všechny užití zdroje, ale u řady digitálních zdrojů v textu odkazy chybí (např. vlákno Redditu na s. 16 či webové stránky CZEPS na s. 32).

Celkově tak považuji za velkou škodu, že práce není dotažená, protože je v ní patrný autorčin zájem a potenciál. I přes zmiňované nedostatky se ale domnívám, že práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a doporučuji ji proto k obhajobě. Vzhledem k výše zmíněným připomínkám ji však navrhuji hodnotit pouze jako **dobrou**.

V Praze 15. 9. 2024

Mgr. Martin Heřmanský, Ph.D.